Undervisningsbeskrivelse

Stamoplysninger til brug ved prøver til gymnasiale uddannelser

Termin	Vinter 2026
Institution	VUC Lyngby
Uddannelse	HF2
Fag og niveau	KS Historie B
Lærer(e)	Signe Pedersen
Hold	25n

Oversigt over gennemførte undervisningsforløb

Titel 1	**Trolddom og hekseprocesser (enkeltfagligt)**
Titel 2	**Oplysningstiden og borgerlige revolutioner (enkeltfagligt)**
Titel 3	**Demokratisering og politiske bevægelser i 1800-tallets Danmark (enkeltfagligt)**
Titel 4	**Det gode samfund (fællesfagligt)**
Titel 5	**Vikinger og historiebrug (enkeltfagligt)**
Titel 6	**Ideologiernes kamp under den kolde krig (enkeltfagligt)**
Titel 7	**Grønland (fællesfagligt)**
Titel 8	**Dansk-historie opgaven - Holocaust**

Titel 1	**Trolddom og hekseprocesser**
Indhold	**Kernestof:** Bryld, Carl-Johan: "Danmark - Tider og temaer" (i-bog) forlaget Systime, 2013: Kapitel: *Tidens tanker - Reformation og enevælde* og *Heksetro under katolicismen.* "Faktalink: Renæssancen". Journalist Tore Daa Funder, iBureauet/Dagbladet Information. 2006. Opdateret af journalist Astrid Sandvad Kudahl, oktober 2017 (uddrag). *Historieportalen*, forlaget systime (forløb om hekse): - Heksenes storhedstid: https://historieportalen.systime.dk/?id=502 - Folketro: https://historieportalen.systime.dk/?id=507 - Den danske heks: https://historieportalen.systime.dk/?id=524 - Antallet af heksesager i Danmark: https://historieportalen.systime.dk/?id=526 - Lovgivning: https://historieportalen.systime.dk/?id=478 - Danske heksesager: https://historieportalen.systime.dk/?id=480 - Hekse i dag: https://historieportalen.systime.dk/?id=481 **Kildetekster:** *Brev fra borgmester Johannes Junius til hans datter Veronica*, 24. juli 1628. Uddrag af *Kalundborgske Reces 1576*, artikel 8. Uddrag af *Danske Lov*, 1683 Uddrag *Ribe Bytings protokol om sagen mod Anna Lourup i 1613*. *Line er 16 – og heks*. Politiken.dk, 21. juni 2010. Frederik d. 2.s reces af 21. november 1576 og Uddrag af Christian 4.s lov: Forordning om Troldfolck oc deris Medvidere, 1617 (uddrag). Fra: Fra: Carl-Johan Bryld: *Danmark - Tider og temaer* (i-bog) forlaget Systime, 2013. Kapitel: *Tidens tanker – Fra reformation til enevælde.* **Supplerende stof:** Maleri: Den lutherske liturgi - Torslunde kirkes alter. Fra: Carl-Johan Bryld: *Danmark - Tider og temaer* (i-bog) forlaget Systime, 2013. Kapitel: *Tidens tanker – Fra reformation til enevælde.* Illustrationer/malerier af heksesabbatter, hentet d. 18/9-2025 fra: https://historielab.dk/tema-3-heksesabbat/ HEX! Museum of Witch Hunt: *Ti mytedrab om hekseprocesser.*: https://www.hexmuseum.dk/hekseprocesser/ **Lyd og billede:** "Historien om Danmark - Reformation og renæssance", tv-serie DR 2017. "En bid af historien" om renæssancen (uddrag), tv-serie DR 2016.

	Podcasten *Trolddom* episode 2: "Trolddom i dagligdagen". Produceret for HEX! Museum of Witch Hunt og Sydvestjyske Museer: https://www.hexmuseum.dk/podcast/
Omfang	36 lektioner
Særlige fokuspunkter	**Særligt fokus:** Introduktion til historiefaget og grundlæggende kildeanalytiske begreber. Der er arbejdet med renæssancen og reformationen herunder forskelle på katolicismen og den lutherske tro samt biskopperne Peder Palladius og Hans Tausen. Der er arbejdet med årsagerne til forfølgelserne af troldfolk og lovgivning (reces og forordning) samt hvordan retssagerne foregik. Derudover har vi arbejdet nutidens hekse og deres fokus på identitet og forskellen på heksen og den kloge kone i formidlingen af hekseforfølgelsernes historie. Derudover har vi haft fokus på historiebevidsthed, herunder begreberne historieskabt og historieskabende. **Kernestof fra lærerplanen:** - dansk historie og identitet - hovedlinjer i Danmarks, Europas og verdens historie - historiefaglige metoder
Væsentligste arbejds-former	Pararbejde, gruppearbejde, klasseundervisning og små individuelle skriftlige øvelser samt fremlæggelser

Titel 2	**Oplysningstiden og borgerlige revolutioner**
Indhold	**Kernestof:** Bryld, Carl-Johan: "Danmark - Tider og temaer" (i-bog) forlaget Systime, 2013: Kapitel 4: Christian d. 7, Struensee og Guldberg: https://danmark.systime.dk/?id=491#c901 Kapital 5: Nationalisme, demokrati og klassesamfund 1814-1901: https://danmark.systime.dk/?id=123 Fra krise til fremgang 1830-1860: https://danmark.systime.dk/?id=503 Sprækker i enevældens mur: https://danmark.systime.dk/?id=504 Enevældens fald 1848: https://danmark.systime.dk/?id=505 De slesvigske krige 1848-1864: https://danmark.systime.dk/?id=506 Frederiksen, Peter m.fl.: Grundbog til Danmarkshistorien. Forlaget Systime, 3. udgave 2022, s. 119-124, 148-151. Grubb, Ulrik m.fl.: "Overblik - verdenshistorie i korte træk". Forlaget Gyldendal 2008, s. 113-122.

	Kildetekster: *Brev fra Boston korrespondancekomité. 17. maj 1774* fra: "Vores verdenshistorie" af Peter Frederiksen, Forlaget systime 2019 (i-bog). *Kongens bekendtgørelse om at undertrykke oprør. 23. august 1775* fra: "Vores verdenshistorie" af Peter Frederiksen, Forlaget systime 2019 (i-bog). *Tredjestand udråber sig til nationalforsamling, 17. juni 1789* fra: "Verden før 1914 - i dansk perspektiv". Carl-Johan Bryld. Forlaget Systime 2020 (i-bog). *Forordning om stavnsbåndets ophævelse, 20. juni 1788*. Fra: "Danmark - Tider og temaer" (i-bog). Carl-Johan Bryld. Forlaget Systime, 2013. *Orla Lehmanns tale ved et bondemøde 1841*(uddrag). Fra: "Grundbog til Danmarkshistorien"(ibog)., Peter Frederiksen m.fl. Forlaget Systime, 2022. *Bevar enevælden.* Fra: "Det danske demokrati. Et tilfælde eller en selvfølge" Claus Friisberg. Gyldendal Uddannelse 1999, s. 20-21. Stempelloven (Stamp Act) fra: https://lex.dk/Stempelloven_-_Stamp_Act. Set d. 3/11-2025. **Supplerende stof:** Maleri: Stænderforsamlingen i 1789, malet af Auguste Couder i 1840. "Vores verdenshistorie" af Peter Frederiksen, Forlaget systime 2019 (i-bog) Maleri: Tredjestand bærer de øvrige stænder, fra 1790. "Vores verdenshistorie" af Peter Frederiksen, Forlaget systime 2019 (i-bog) **Lyd og billede:** "Verdenshistorien - Revolution 1700-tallet" (E06) sendt på DR2 2012. "Historien om Danmark: Enevælde og oplysningstid" (E7), sendt på DR 2017.
Omfang	32 lektioner
Særlige fokuspunkter	**Særligt fokus:** Igennem forløbet er der arbejdet med oplysningstiden og centrale oplysningsfilosoffer som John Locke, Montesquieu, Voltaire og Rousseaus tanker. Herudover den amerikanske revolution med nedslag som f.eks. Stempeloven og Teselskabet i Boston. Derudover er der arbejdet med årsagerne til den franske revolution, Nationalforsamling og menneskerettighedserklæringen i Frankrig. Desuden har vi arbejdet med enevældens indførelse i Danmark, Struensee, landboreformerne og stavnsbåndets ophævelse samt udviklingen frem mod enevældens fald. **Kernestof fra lærerplanen:** - nedslag i verdens og Europas historie fra antikken til i dag, herunder forskellige typer af årsagssammenhænge og periodiseringsprincipper - dansk historie og identitet - styreformer i historisk og nutidigt perspektiv - forholdet mellem aktør og struktur i et historisk og nutidigt perspektiv
Væsentligste arbejdsformer	Parabejde, gruppearbejde, klasseundervisning og små individuelle skriftlige øvelser

Retur til forside

Titel 3	**Demokratisering og politiske bevægelser i 1800-tallets Danmark**
Indhold	**Kernestof:** Bryld, Carl-Johan: "Danmark - Tider og temaer" (i-bog) forlaget Systime, 2013: Kapitel 5: 1866-grundloven og forfatningskampen: https://danmark.systime.dk/?id=512 Partierne dannes: Venstre og Højre: https://danmark.systime.dk/?id=513 Kampen om parlamentarismen 1875-1901: https://danmark.systime.dk/?id=514 Liberalisme og konservatisme: https://danmark.systime.dk/?id=559 Socialismen: https://danmark.systime.dk/?id=551#c1106 Provisorieårene fra lex.dk: Provisorieårene 1885-1894 – Danmarkshistorien | Lex Faktalink: "Slaget på Fælleden" Af Astrid Elkjær Sørensen, ph.d. i historie, nov. 2018 (uddrag). "Storlockouten 1899" fra Arbejdermuseet.dk: Storlockouten 1899 - Arbejdermuseet set d. 13. marts 2026. **Kildetekster:** *Af program for Højres Arbejder- og Vælgerforening*, 1881 (uddrag) *Af Venstres program 1872* (uddrag). Begge tekster er fra: "Danmark i 1800-tallet" (i-bog), Katrine Charlotte Busk. Forlaget Systime 2023. *Socialistiske Blade*, 1871 fra: Bryld, Carl-Johan: "Danmark - Tider og temaer" (i-bog) forlaget Systime, 2013 *Riffelforeninger dannes* (1885) *Forbud mod import af våben og øvelse i brug af våben* (1885). Begge tekster fra: "Grundbog til Danmarkshistorien"(i-bog), Peter Frederiksen m.fl. Forlaget Systime, 2022. **Lyd og billede:** Historien om Danmark: Grundloven, folket og magten (E8) Sendt på DR 2017.
Omfang	36 lektioner
Særlige fokuspunkter	**Særligt fokus:** I forløbet er der arbejdet med demokratiseringen af Danmark i 1800-tallet med fokus på 1866-grundloven og forfatningskampen, dannelsen af partierne Venstre og Højre samt kampen for parlamentarismens indførelse i perioden 1875-1901. Derudover er der arbejdet med de politiske ideologier liberalisme, konservatisme og socialisme samt deres betydning for samfundsudviklingen. Afslutningsvis er der arbejdet med den tidlige industrialisering i Danmark, fremvæksten af arbejderklassen samt arbejderbevægelsens og Socialdemokratiets opståen og

	betydning for arbejdernes vilkår og den demokratiske udvikling. **Kernestof fra lærerplanen:** - dansk historie og identitet - styreformer i historisk og nutidigt perspektiv - historiefaglige metoder
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning, par- og gruppearbejde, fremlæggelser, små individuelle skriftlige øvelser.

Titel 4	**Det gode samfund**
Indhold	**Kernestof:** Adriansen Inge m.fl.: "Fokus - kernestof i historie 2: Fra oplysningstid til europæisk integration"(i-bog) Gyldendal. Kapitel: *Fra fattighjælp til velfærdsstat* https://fraoplysningstidtileuropaeiskintegration.systime.dk/?id=138 **Kildetekster**: Jakob Knudsen: *Det offentlige fattigvæsen præmierer ureløsheden* (1908) *En demokratisk forsørgelseslovgivning* (1915) Ernst Hansen: *Livet som arbejdsløs i 1930'erne* Poul Møller: *Velfærdsstaten sløver modstandskraften* (1956) Bent Rold Andersen: *Den aktive velfærdsstat* (1966) Alle tekster er fra: Adriansen Inge m.fl.: "Fokus - kernestof i historie 2: Fra oplysningstid til europæisk integration"(i-bog) Gyldendal. Kapitel: *Fra fattighjælp til velfærdsstat*. Ole Olesen: *Tag dit ansvar tilbage fra den vildt voksende velfærdsstat* Kristeligt Dagblad d. 18. april 2011 **Lyd og billede**: Velfærd fra vugge til grav (5) – "Fra udvikling til udfordring", DR2 2005.
Omfang	36 lektioner
Særlige fokuspunkter	**Særligt fokus:** I forløbet er der arbejdet med velfærdens historie og udviklingen af det danske velfærdssamfund. Der er arbejdet med tiden før velfærdsstatens opståen med fokus på fattiggårde, fattighjælp og begreberne værdigt trængende og ikke-værdigt trængende. Derudover er der arbejdet med mellemkrigstidens socialpolitiske nybrud, Kanslergadeforliget og K.K. Steinckes socialreform hvor begreberne skønsprincip og retsprincip har været i fokus. Vi har kigget på velfærdsstatens guldalder i 1960'erne samt velfærdsstatens krise i 1970'erne og 1980'erne. Afslutningsvis er der arbejdet med den politiske nyorientering i 1990'erne og udviklingen mod konkurrencestaten.

	Der har ligeledes været fokus på det tværfaglige samarbejde i arbejdet med synopsis skrivning. **Kernestof fra lærerplanen:** - dansk historie og identitet - natur, teknologi og produktions betydninger for mennesker i historisk og nutidigt perspektiv - historiefaglige metoder
Væsentligste arbejdsformer	Individuel-, par- og gruppearbejde. Klasseundervisning samt synopsisøvelse og fremlæggelser.

Retur til forside

Titel 5	**Vikinger og historiebrug**
Indhold	**Kernestof:** Kompendie: Vikinger og Historiebrug. Redigerede tekster: Danmarkshistorien.dk, "Thor", Thor (danmarkshistorien.dk), besøgt 20/9 2023. Dobat, Andres Siegfried: "Var der nogensinde en Vikingetid?", i Vikingetid i Danmark 2013. Faktalink, "Romantikken", Romantikken | faktalink besøgt 20/9 2023. Hansen, Lars P.V. m.fl., "Overblik - Danmarkshistorie i korte træk", Gyldendal 2011. Nationalmuseet: "Vinkler på Vikingetiden", 2013. Religion.dk, "Nordisk Religion", nordisk religion - Religion.dk, besøgt 20/9 2023. Roesdahl, Else: "Vikinger i dansk kultur", i Fortid og Nutid 1994. Thomsen, Kasper: "Historiefaglig arbejdsbog", afsnit 1.3.1. Historiebrugsformer Systime 2018. "Kvinder i Danmarks vikingetid". Danmarkshistorien.dk https://danmarkshistorien.lex.dk/Kvinder_i_Danmarks_vikingetid "Vikingernes vølver". Nationalmuseet: https://natmus.dk/historisk-viden/danmark/oldtid-indtil-aar-1050/vikingetiden-800-1050/tro-og-magi-doed-og-ritual/vikingernes-voelver/ Historiebrug af vikingetiden LEX.dk: https://lex.dk/Historiebrug_af_vikingetiden "Vikinge-kriger var kvinde". Berlingske.dk. d. 11. september 2017. Af Bent Blüdnikow. "Arkæologer om kvindelig vikingekriger: Slå koldt vand i blodet! Videnskab.dk d. 12. september 2017. Af Vickie Isabella Westen **Kildetekster**: *Widukind om Haralds overgang til kristendommen* (o. 968) *Adam af Bremen om Haralds overgang til kristendommen* (o. 1075)

	Begge kildetekster er fra: "Grundbog til Danmarkshistorien"(i-bog), Peter Frederiksen m.fl. Forlaget Systime, 2022. *Hvervelakat* fra historielab.dk: https://historielab.dk/ovelser-i-historiebrug-hverveplakater-fra-2-verdenskrig/ **Lyd og billede**: "Historien om Danmark - Vikingetiden", tv-serie, DR 2017. "Vikings" E01(uddrag), CFU
Omfang	30 lektioner
Særlige fokuspunkter	**Særligt fokus:** I forløbet er der arbejdet med vikingerne og historiebrug med fokus på begrænsninger og udfordringer i vores viden om vikingetiden. Derudover er der arbejdet med vikingernes levevilkår, samfundsstruktur samt overgangen fra nordisk religion til kristendommen. Afslutningsvis er der arbejdet med oprindelsen af nutidens syn på vikingerne, Danmarks udvikling i 1800-tallet Vi har ligeledes haft fokus på forskellige typer af historiebrug, herunder videnskabelig, identitetsskabende, moralsk, politisk og kommerciel historiebrug samt historiebrug i form af ikke-brug og i den sammenhæng arbejdet med kilder der bruger vikinger til forskellige formål. **Kernestof fra lærerplanen:** - Natur, teknologi og produktions betydninger for mennesker i historisk og nutidigt perspektiv - Dansk historie og identitet - Historiebrug.
Væsentligste arbejds-former	Individuel-, par- og gruppearbejde. Klasseundervisning og fremlæggelser

Titel 6	**Ideologiernes kamp under den kolde krig**
Indhold	**Kernestof:** Frederiksen, Peter: "Ideologiernes kamp – kampen om det gode samfund". Forlaget Systime 2014 s. 151-159. Uddrag af Faktalink "Berlinmuren", hovedforfatter Sune Navntoft, journalist, juni 2020. Uddrag af Faktalink "Den kolde krig", hovedforfatter Iben Bjørnsson, historiker, april 2024.

	Kildetekster: *Atlantpagten, 4. april 1949*. *Stalin om Sovjetunionens sikkerhed, interview 14. marts 1946* (uddrag). *Churchill om jerntæppet gennem Europa*, tale i Fulton, USA 6. marts 1946 (uddrag). Alle tre kildetekster er fra: "Ideologiernes kamp – kampen om det gode samfund", Peter Frederiksen. Forlaget Systime 2014. **Billede og lyd:** Video: "Hvor Udbrød Der Aldrig Direkte Krig Mellem USA Og Sovjet?" Udgivet af Illustreret Videnskab: https://www.youtube.com/watch?v=KpuAOBxKtv4
Omfang	Ca. 8 lektioner
Særlige fokuspunkter	**Særligt fokus:** I forløbet er der arbejdet med den kolde krig med fokus på den ideologiske kamp mellem kapitalisme og kommunisme. Der er arbejdet med optakten til den kolde krig, oprettelsen af Atlantpagten (NATO) og Warszawa-pagten samt Berlinmurens opførelse og betydning. Derudover er der arbejdet med begreberne bipolaritet og multipolaritet og udviklingen i den internationale magtbalance. **Kernestof fra lærerplanen:** - Ideologiernes kamp i det 20. århundrede - Nedslag i verdens og Europas historie fra antikken til i dag
Væsentligste arbejdsformer	Individuel-, par- og gruppearbejde. Klasseundervisning.

Retur til forside

Titel 7	**Grønland**
Indhold	**Kernestof:** Augustesen, Rasmus og Hansen, Krister: "Grønland -historie, samfund og religion". Forlaget Systime 2016 s, 11-22, s. 24-30, s. 134-136. "Seksualitet og ægteskab i Grønland, 1721-1800" fra lex.dk: https://lex.dk/Seksualitet_og_%C3%A6gteskab_i_Gr%C3%B8nland,_1721-1800

	”Eksperimentet” 1951 fra lex.dk: https://lex.dk/eksperimentet_-_1951 ”Spiralsagen” fra lex.dk: https://lex.dk/spiralsagen ”Hjemtagelse af sagsområder (Grønland)” fra lex.dk: https://lex.dk/hjemtagelse_af_sagsomr%C3%A5der_-_Gr%C3%B8nland Dengang grønlænderne omfavnede ideen om Danmark. Kristeligt Dagblad d. 28.07.22. Af Ulla Poulsen. **Kildetekster**: *Instruxen fra 19/4 1782* (uddrag) Fra: Augustesen, Rasmus og Hansen, Krister: ”Grønland -historie, samfund og religion”. Forlaget Systime 2016. *Uddrag fra G-50*” fra: https://www.his2rie.dk/kildetekster/det-moderne-groenland-fra-koloni-til-selvstyre/tekst-20/ Downloadet d. 20/10-2026. *Den grønlandske skole.* Fra: Augustesen, Rasmus og Hansen, Krister: ”Grønland - historie, samfund og religion”. Forlaget Systime 2016. Artikel ”Mens grønlandske politikere vil have selvstændighed, har de i over 15 år overladt store ansvarsområder til Danmark ” www.dr.dk d. 15. jan 2025. Opdateret 15. jan 2025. Af Mathilde Faurby. **Lyd og billede**: Historien om Grønland og Danmark – ”Handlen”, sendt på DR. Historien om Grønland og Danmark – ”Et lukket land”, sendt på DR. Historien om Grønland og Danmark – ”Det nye Grønland”, sendt på DR.
Omfang	Ca. 30 lektioner
Særlige fokuspunkter	**Særligt fokus:** I forløbet er der arbejdet med Grønlands historie med fokus på Danmarks kolonisering af Grønland med vægt på kulturmødet mellem danskere og grønlændere. Der er ligeledes arbejdet med moderniseringen af Grønland med udgangspunkt i G50 og G60 planerne samt de positive og negative konsekvenser moderniseringen har medført. Der er i den sammenhæng arbejdet med arbejdet flytning herunder tvangsforflytninger fra bygd til byer, erhvervsudviklingen fra fangere til fiskeindustri samt udviklingen af den grønlandske skole og ”eksperimentet” samt ”spiralkampagnen”. Her har vi talt om hvordan det som foregik under moderniseringen, påvirker forholdet mellem Danmark og Grønland i dag. Der er desuden arbejdet med indførelsen af hjemmestyre og selvstyre og ønsket om større selvstændighed. Her har vi bl.a. arbejdet med hvilke områder Grønland har hjemtaget fra Danmark og udfordringerne ved at hjemtage de forskellige områder. **Kernestof fra lærerplanen:**

	- dansk historie og identitet - globalisering og kulturmøder i historisk og nutidigt perspektiv - forholdet mellem aktør og struktur i et historisk og nutidigt perspektiv - historiefaglige metoder
Væsentligste arbejds-former	Par- og gruppearbejde, klasseundervisning, fremlæggelser og synopsisøvelse

Titel 8	**DHO – Holocaust**
Indhold	**Kernestof:** Faktalink "Holocaust". Af Jesper Samson, cand.scient., april 2020. Propagandaens fjendebilleder. www.folkedrab.dk (set d. 27/4-2026) Stantons model: Folkedrabets 10 stadier www.aldrigmere.dk (set d. 27/4-2026). "Det er ikke bare en løftet pegefinger. Israel står nu anklaget for en af verdens værste forbrydelser" www.amnesty.dk d. 30. januar 2024. Vil du bygge en KZ-lejr i LEGO? www.folkedrab.dk (set d. 27/4-2026). **Kildetekster**: Fire mulige opgaveformuleringer med tilhørende kildetekster **Lyd og billede**: The Development of the "Final Solution" https://www.youtube.com/watch?v=GPXPjZurupc
Omfang	18 lektioner
Særlige fokuspunkter	**Særligt fokus:** - Holocaust **Kernestof fra lærerplanen:** - historiefaglige metoder - holocaust og andre folkedrab
Væsentligste arbejdsformer	Gruppearbejde og selvstændig opgaveskrivning

Retur til forside